KSS VERKKO

Energiateollisuus ry:n suosittelemat

SUURJÄNNITTEISEN JAKELUVERKON LIITTYMISEHDOT

SJLE 2026

Energiavirasto on vahvistanut alla olevat liittymisehdot verkonhaltijan käytettäväksi viimeistään 31.01.2027.

1. Liittymisehtojen soveltaminen ja määritelmät

1.1. Näissä ehdoissa s*uurjännitteinen jakeluverkko* on nimellisjännitteeltään vähintään 110 kilovoltin paikallinen tai alueellinen sähköverkko tai -johto, joka ei ole sähköntuotannon liittymisverkko tai liittymisjohto ja joka ei ylitä valtakunnan rajaa.

1.2. *Suurjännitteisen jakeluverkon haltija* (*verkonhaltija*) on yhteisö tai laitos, jolla on hallinnassaan suurjännitteistä jakeluverkkoa ja joka harjoittaa luvanvaraista sähköverkkotoimintaa.

1.3. Nämä suurjännitteisen jakeluverkon liittymisehdot (SJLE) liitetään liittymissopimukseen, joka koskee sähköverkon tai sähkölaitteiston (esimerkiksi sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikan ja/tai sähkövaraston) liittymistä suurjännitteiseen jakeluverkkoon.

1.4. Verkonhaltija voi soveltaa näitä ehtoja myös liittymissopimukseen, joka koskee sähkönkäyttö- tai sähköntuotantopaikan liittymistä yli 36 kV jakeluverkkoon, mikäli tästä on sovittu liittymissopimuksessa.

1.5. Näistä ehdoista verkonhaltija ja liittyjä voivat sopia toisin.

1.6. Liittyjä on velvollinen huolehtimaan sähköverkkoonsa suoraan tai välillisesti liittyvien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät sähkölaitteistot täyttävät näiden liittymisehtojen vaatimukset ja muut mahdolliset liittymän toteuttamiseen liittyvät ohjeet ja vaatimukset.

1.7. *Liittymissopimuksella* liittyjä ja verkonhaltija sopivat liittyjän sähköverkon tai sähkölaitteiston ja verkonhaltijan sähköverkon välisestä sähkönjakeluyhteydestä.

1.8. Liittymissopimus voidaan tehdä myös sähkömarkkinalain mukaisena *joustavana liittymissopimuksena* sähkömarkkinalain mukaisten edellytysten täyttyessä. Tällöin liittymissopimuksessa sovitaan kohdassa 1.7 mainitun lisäksi rajoituksista liittymispisteen taatulle teholle taikka verkonhaltijan toteuttamasta liittymän sähkönkäytön tai sähkönsyötön ohjaamisesta. Lisäksi joustavassa liittymissopimuksessa on mainittava enimmäisarvot kiinteälle sähkön syötölle sähköverkkoon ja sähköverkosta otolle sekä joustavasta lisäsyötön ja -oton kapasiteetista, joustavan liittymissopimuksen voimassaoloaika ja koko pyydetyn kiinteän kapasiteetin liitännän myöntämiselle ennakoitu päivämäärä.

1.9. *Liittymisjohto* on näissä ehdoissa sähköjohdon ja muiden sähköverkkoon liittämiseen tarvittavien sähkölaitteiden ja -laitteistojen muodostama yhteinen kokonaisuus, jolla liitetään sähköverkkoon liittyjän sähkönkäyttökohde, voimalaitoskokonaisuus taikka yksi tai useampi toisiinsa kytketty energiavarasto.

1.10. *Liittymällä* tarkoitetaan liittyjän oikeutta liittymissopimuksessa yksilöidyssä paikassa liittyä suurjännitteiseen jakeluverkkoon sekä sopijapuolten sähkölaitteistojen välistä rajapintaa. Liittymän koko sähkönkulutuksen ja -tuotannon (suurin mahdollinen verkonhaltijan verkosta otettava ja verkonhaltijan verkkoon syötettävä teho) osalta määritellään liittymissopimuksessa sovittavan liittymistehon mukaan.

1.11. *Sähköntuotannon liittymisverkolla* tarkoitetaan sähköverkkoa, jolla kaksi tai useampi erillinen voimalaitoskokonaisuus liittyvät yhteisellä liittymällä ja mahdollisella varasyöttöyhteydellä sähköverkkoon ja joka on mainittua sähköverkkoa käyttävän yhden tai useamman sähköntuottajan tai energiavaraston haltijan taikka näiden tai osan näistä määräysvallassa olevan yrityksen hallinnassa.

1.12. *Voimalaitoskokonaisuudella* tarkoitetaan rajatulla maa-alueella tai rajatulla merialueen osalla sijaitsevaa yhtä voimalaitosta, kahta tai useampaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden muodostavaa voimalaitosta tai yhtä tai useampaa voimalaitosta sekä niihin kytkeytyvää yhtä tai useampaa energiavarastoa, jotka muodostavat yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden.

1.13. *Järjestelmävastaavalla* tarkoitetaan kantaverkonhaltijaa, jonka sähkömarkkinaviranomainen on asettanut järjestelmävastuuseen.

1.14. *Sähkölaitteella* tarkoitetaan sähköä toimiakseen tarvitsevaa tai sähkön tuottamiseen, siirtoon taikka mittaamiseen tarkoitettua valmista laitetta, asennustarviketta, markkinoilla saataville yhtenä toiminnallisena yksikkönä asetettua laitteiden yhdistelmää ja komponenttia tai osakokoonpanoa, joka on tarkoitettu laitteen loppukäyttäjän asennettavaksi laitteeseen.

1.15. *Sähkölaitteistolla* tarkoitetaan kiinteää asennusta tai muuta vastaavaa sähkölaitteista ja mahdollisesti muista laitteista, tarvikkeista ja rakenteista koostuvaa toiminnallista kokonaisuutta mukaan lukien *sähköntuotantolaitteistot*, joilla voidaan tuottaa sähköä ja jotka toimivat rinnan jakeluverkon kanssa sekä *sähkövarastot*.

1.16. Näitä ehtoja voidaan soveltaa myös varasyöttöyhteyksissä, jotka ovat käytössä ainoastaan tilapäisesti häiriö- tai jakelukeskeytystilanteissa jännitetasosta riippumatta.

1.17. Sähkömarkkinoita ja verkkopalvelua koskevat keskeiset säännökset ovat sähkömarkkinalaissa, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa.

2. Sähköverkkoon liittyminen

2.1. *Liittymispiste* on suurjännitteisen jakeluverkon ja liittyjän sähkölaitteistojen välinen kohta (omistusraja), jollei toisin ole sovittu. Liittymispiste määritellään liittymissopimuksessa.

2.2. Verkonhaltija liittää (kytkee) liittyjän sähkölaitteistot verkkoonsa, kun liittymissopimus on voimassa ja liittyjä vakuuttaa liittymän ja sähkölaitteistonsa täyttävän yksilöllisesti sovitut ja näissä ehdoissa mainitut edellytykset. Liittämisajankohdan muuttamisesta

(esimerkiksi liittyjän rakennustyön aikataulumuutosten takia) tulee sopia toisen sopijaosapuolen kanssa hyvissä ajoin.

2.3. Jos sopijapuolen tietoon tulee ennen liittämistä seikka, joka estää liittämisen sovittuna ajankohtana, tästä on ilmoitettava välittömästi toiselle sopijapuolelle.

2.4. Liittymän käytön edellytyksenä on, että liittymispisteessä tapahtuvasta sähkön siirrosta sekä loistehotaseen hallinnasta on sovittu liittyjän ja verkonhaltijan välillä.

2.5. Liittymisjohdon on oltava erotettavissa suurjännitteisestä jakeluverkosta liittymissopimuksessa sovittavalla tavalla. Kun liitettävä johto liittyy kaksoisvoimajohtoon, on liityntäerottimet varustettava suurjännitteisen jakeluverkon puolelta maadoituserottimin turvallisuuden ylläpitämiseksi.

2.6. Sähkölaitteistojen liittäminen

2.6.1. Suomen sähköjärjestelmään liitettävän kulutuslaitoksen on täytettävä kulloinkin voimassa olevat järjestelmävastaavan asettamat kulutuksen järjestelmätekniset vaatimukset.

2.6.2. Suomen sähköjärjestelmään liitettävän tuotantolaitoksen on täytettävä kulloinkin voimassa olevat järjestelmävastaavan asettamat voimalaitosten järjestelmätekniset vaatimukset.

2.6.3. Suomen sähköjärjestelmään liitettävän sähkövaraston on täytettävä kulloinkin voimassa olevat järjestelmävastaavan asettamat sähkövarastojen järjestelmätekniset vaatimukset.

2.6.4. Referenssipiste, jossa järjestelmätekniset vaatimukset on täytettävä, määritellään järjestelmävastaavan kulloinkin voimassa olevien järjestelmäteknisten vaatimusten mukaan.

2.6.5. Vähintään 110 kV johdon varrelle liittyvä tuotantolaitos on varustettava eroonkytkentäreleistyksellä, joka erottaa tuotantolaitoksen sähköverkosta pikajälleenkytkennän jännitteettömänä väliaikana. Runkojohdon suojareleistys on oltava varustettu tahdissaolovalvojalla.

2.6.6. Mikäli on sovittu joustavasta liittymissopimuksesta, liittyjän on asennettava liittymään luotettavaksi todettu tehonohjausjärjestelmä. Verkonhaltija voi vaatia liittyjältä tehonohjausjärjestelmän testausta. Liittyjän on korvattava tehonohjausjärjestelmä uudella, mikäli tehonohjausjärjestelmä ikääntyy tai vioittuu.

2.6.7. Liittyjä vastaa järjestelmäteknisten vaatimusten todentamisesta sekä suojauksen toteuttamisesta.

2.7. Verkonhaltijalla on oikeus asettaa perusteltuja teknisiä vaatimuksia normaalitilanteen jännitesäädölle ja loissähkön tuotannolle ja/tai kulutukselle.

2.8. Jos liittyjän sähköverkko tai liittyjän sähköverkko yhdessä muiden sähköverkkojen kanssa muodostaa rinnankäytetyn sähköverkon suurjännitteisen jakeluverkon kanssa, liittyjä sopii verkkojen rinnankäytöstä, siitä mahdollisesti aiheutuvista toimenpiteistä ja kustannuksista verkonhaltijan kanssa ennen rinnankäyttöä. Verkkojen rinnankäytöstä tai saarekekäytön ehdoista sovitaan aina erikseen.

2.9. Mikäli liittyjä aikoo tehdä lisäyksiä tai muutoksia omaan tai liittyjän sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvään sähköverkkoon tai sähkölaitteistoon, liittyjän tulee ottaa yhteyttä verkonhaltijaan etukäteen verkostovaikutusten selvittämiseksi ja mahdollisesti suurjännitteiseen jakeluverkkoon tarvittavien muutosten tai lisäysten

toteuttamiseksi. Muutosten tulee täyttää kulloinkin voimassa olevat liittämistä koskevat vaatimukset. Muutoksista sovitaan erikseen verkonhaltijan kanssa.

3. Sähkölaitteistojen toimintavaatimukset

3.1. Pääperiaatteet

3.1.1. Sopijapuolet vastaavat siitä, että niiden hallinnassa olevat sähkölaitteistot täyttävät voimassa olevien lakien ja niiden nojalla annettujen säädösten sekä viranomaismääräysten asettamat edellytykset.

3.1.2. Sähkön laadun ja käyttövarmuuden takaamiseksi sopijapuolten sähkölaitteistojen on täytettävä soveltuvat standardit, yleisesti hyväksytyt suositukset, verkonhaltijan julkaisemat liittämistä koskevat tekniset vaatimukset sekä järjestelmävastaavan asettamat vaatimukset. Tämä koskee myös liittyjän ja verkonhaltijan sähkölaitteistoihin ja verkkoihin suoraan tai välillisesti liitettäviä muiden osapuolien sähkölaitteistoja.

3.1.3. Sopijapuolet vastaavat hallinnassaan olevien sähkölaitteistojen sähköturvallisuudesta, toimivuudesta, kunnosta ja käytöstä.

3.1.4. Sopijapuolet hoitavat ja käyttävät sähkölaitteistojaan siten, ettei sähkönjakelu tai sähköjärjestelmän käyttö häiriinny tarpeettomasti eikä muille verkkoon liittyjille aiheudu yleisesti sovittujen standardien tai suosituksien rajoja ylittäviä haittavaikutuksia tai häiriöitä.

3.1.5. Vika- ja huoltotilanteiden vaatimasta varasyötöstä sovitaan tarvittaessa erikseen.

3.1.6. Nimellisjännitteeltään vähintään 110 kV voimajohdot on varustettava ukkosköysin. Voimajohdot on rakennettava ja ylläpidettävä sähkömarkkinalain mukaisesti puuvarmoina. Avojohtojen vaiheet vuorotellaan järjestelmävastaavan ohjeistuksen mukaisesti. Liittyjä varmistaa vuorottelun teknisen toteutuksen yhteensopivuuden yhdessä verkonhaltijan ja järjestelmävastaavan kanssa.

3.2. Suunnittelu ja tietojen antaminen

3.2.1. Liittyjän on toimitettava verkonhaltijalle tarkastettavaksi liittymän toteutussuunnitelmat hyvissä ajoin ennen toteutuksen aloittamista liittymän teknisen yhteensopivuuden ja sähköturvallisuuden varmistamiseksi. Liittyjä vastaa omistamansa sähkölaitteiston turvallisesta ja määräysten mukaisesta toteuttamisesta.

3.2.2. Verkonhaltija antaa liittyjälle tarpeelliset tiedot liittymän suunnittelua varten.

3.2.3. Liittyjä antaa verkonhaltijalle tarpeelliset tiedot liitettävistä sähkölaitteista ja järjestelmistä sekä sähköverkon käyttötavasta. Liittyjä toimittaa verkonhaltijalle tai/ja järjestelmävastaavalle lisäksi järjestelmävastaavan edellyttämät tiedot.

3.2.4. Liittyjä ja verkonhaltija sopivat liittymän suunnitteluvaiheessa tai olemassa olevaa liittymää muutettaessa etukäteen ohjaus-, valvonta- ja mittausratkaisuista liittymispisteessä siirtyvän sähkön toimittamiseksi ja mittaamiseksi.

3.2.5. Mikäli mittalaitteet sijaitsevat muualla kuin verkonhaltijan tiloissa, liittyjän tulee varata tarvittavia mittauksia varten riittävät tilat mittalaitteille, tarvittavat apusähkösyötöt ja mittamuuntajat johdotuksineen sekä viestiyhteyden kytkennät.

3.2.6. Verkonhaltijalla on oikeus päästä viivytyksettä ja korvauksetta liittyjän tiloissa oleville mittalaitteille sekä liittyjän omistamalle sähkölaitteistolle, jonka avulla voidaan muuttaa suurjännitteisen jakeluverkon kytkentätilannetta. Jos verkonhaltijan hallinnassa olevaa sähkölaitteistoa on liittyjän tiloissa tai alueella, liittyjän on järjestettävä verkonhaltijalle sopijapuolten hyväksymällä tavalla korvauksetta viivytyksetön pääsy mm. huolto-, tarkistus-, vianselvitys- tai korjaustöitä varten vuorokaudenajasta riippumatta.

3.2.7. Liittyjän tulee varata tarvittavia verkonhaltijan tai järjestelmävastaavan edellyttämiä kaukokäyttö- ja valvontalaitteita varten riittävät tilat.

3.2.8. Liityttäessä suurjännitteiseen jakeluverkkoon liittyjä vastaa sähkölaitteistonsa turvallisesta liittämisestä, laitteistojen rakentamista koskevien lakien ja asetusten noudattamisesta, tarvittavista kosketus- ja vaarajänniteselvityksistä sekä niiden perusteella vaadittavista toimenpiteistä.

3.2.9. Sopijapuolet sopivat sähkönjakelua varten tarvittavien sähkölaitteistojen ja -johtojen sijoittamisesta ja rakentamisesta liittyjän omistamiin tai hallitsemiin tiloihin ja maa- ja vesialueille.

3.2.10. Liittymisjohdolle tulee olla voimassa oleva viranomaisen myöntämä hankelupa.

3.3. Sähköverkkojen ja -laitteistojen suojaus

3.3.1. Liittyjän sähkölaitteiston ja siihen suoraan tai välillisesti liittyvien sähkölaitteistojen ja suurjännitteisen jakeluverkon suojauksen on toimittava yhdenmukaisesti ja selektiivisesti. Kumpikin osapuoli vastaa suojalaitteiden toimintakunnosta sekä suojauksen tarkoituksenmukaisuudesta ja asettelujen määrittämisestä. Verkonhaltija antaa tarvittaessa teknisiä tietoja ja ohjeita liittyjän sähkölaitteiston ja siihen suoraan tai välillisesti liittyvien sähkölaitteistojen sekä suurjännitteisen jakeluverkon suojauksen yhteensovittamisesta. Mikäli sähköverkkoon liitetään kaapeliosuuksia tai liitytään sammutettuun 110 kV sähköverkkoon, sovitaan sähkölaitteiston suojauksesta erikseen.

3.3.2. Liittyjän sähkölaitteistojen ja siihen suoraan tai välillisesti liittyvien sähkölaitteistojen suojaus on yhteensovitettava järjestelmävastaavan sähköverkon suojauksen kanssa. Järjestelmävastaava antaa tarvittaessa teknisiä tietoja liitynnän ja kantaverkon suojauksen yhteensovittamisesta. Suojauksen osalta sähkölaitteistojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon järjestelmävastaavan relesuojauksen sovellusohjeessa kuvatut suojaukseen vaikuttavat tekijät.

3.3.3. Liittyjän tulee huolehtia siitä, ettei poikkeuksellinen jännite tai taajuus eikä jännitteen häviäminen aiheuta vahinkoa liittyjän tai kolmannen osapuolen laitteistoille. Liittyjän on varustettava sähkölaitteistonsa yli- ja alijännitesuojauksella sekä sähkölaitteiston vaatiessa myös

taajuussuojauksella. Suojauksia aseteltaessa tulee ottaa huomioon mahdolliset järjestelmävastaavan asettamat järjestelmätekniset vaatimukset.

3.4. Sähköverkon häiriöt ja viat

3.4.1. Liittyjän tulee varautua laitteistonsa suunnittelussa ja käytössä sähköverkon vikojen aiheuttamiin lyhytaikaisiin jännitekuoppiin, jännitteen häviämiseen ja jälleenkytkentöjen vaikutuksiin. Liittyjän tulee varautua siihen, että häiriöt voivat vaikuttaa liittyjän sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien muiden osapuolien sähkölaitteistoihin.

3.5. Liittymisehtojen täyttymisen seuranta

3.5.1. Verkonhaltijalla on oikeus tarkastaa liittyjän sähkölaitteisto ja siihen myöhemmin tehtävät muutokset ennen käyttöönottoa ja perustellusta syystä myöhemminkin. Liittyjällä on vastavuoroisesti oikeus tarkastaa suurjännitteisen jakeluverkon sähkölaitteistot liittymän osalta.

3.5.2. Mikäli osoittautuu, että liittyjän sähkölaitteistot eivät täytä liittymissopimuksessa ja/tai näissä ehdoissa määriteltyjä vaatimuksia, liittyjän on toimitettava verkonhaltijalle selvitys puutteiden vaikutuksesta liittymän toimintaan sekä suunnitelma puutteiden korjaamiseksi tehtävistä toimenpiteistä ja korjausaikataulusta.

3.5.3. Liittyjällä on velvollisuus rajoittaa verkonhaltijan edellyttämällä tavalla joustavassa liittymissopimuksessa sovittua joustavan lisäsyötön ja -oton kapasiteettia, mikäli liittyjän tehonohjausjärjestelmä ei toimi sovitusti tai liittyjä muutoin laiminlyö joustavan liittymissopimuksen ehtoja.

3.5.4. Muutostöiden valmistumisen jälkeen liittyjä ja verkonhaltija yhdessä todentavat, että liittymä täyttää liittymissopimuksessa ja/tai näissä ehdoissa määritellyt vaatimukset.

3.5.5. Liittyjä vastaa kohdan 3.5.2 mukaisesta selvityksestä sekä siihen liittyvistä ja sitä mahdollisesti seuraavista toimenpiteistä sekä teknisesti että taloudellisesti.

3.5.6. Jos liittymän puutteet vaikuttavat tai voivat ilmeisesti vaikuttaa sähköjärjestelmän toimintaan, verkonhaltijalla on oikeus keskeyttää liittymän käyttö, rajoittaa liittymän toimintaa tai asettaa liittymän käyttöön liittyviä velvoitteita, kunnes puutteet on korjattu.

4. Sopiminen ja vastuut

4.1. Liittymissopimuksen tekeminen ja liittymismaksu

4.1.1. Liittymissopimus tehdään sopijapuolten välillä toistaiseksi.

4.1.2. Liittymissopimus ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset tehdään kirjallisesti.

4.1.3. Liittymissopimus muodostuu yksilöllisesti sovituista sopimusehdoista ja näistä liittymisehdoista. Sopimusta tulkittaessa otetaan asiakirjat huomioon seuraavassa järjestyksessä:

1) liittymissopimus liitteineen ja

2) liittymisehdot (nämä ehdot).

4.1.4. Liittyjä maksaa verkonhaltijalle voimassa olevien liittymismaksuperusteiden mukaisen liittymismaksun. Liittymismaksun suuruus määritellään liittymissopimuksessa. Liittymissopimuksessa tulee mainita, palautetaanko liittymismaksu tai osa siitä sopimuksen päättyessä.
4.1.5. Liittymismaksu on liittymäkohtainen.
4.1.6. Liittymään tehtävien muutostöiden kustannuksista sovitaan liittymissopimuksessa sovittavien maksuperusteiden mukaisesti.
4.1.7. Verkkojen rinnankäytöstä tai saarekekäytön ehdoista sovitaan aina erikseen.
4.1.8. Loissähkön toimituksen käytännön toteutuksesta ja ehdoista sovitaan erikseen.

4.2. Liittymän kytkemisen viivästys

4.2.1. Jos liittymän kytkeminen viivästyy verkonhaltijasta johtuvasta syystä, liittyjällä on oikeus viivästyssakkoon, mikäli siitä on erikseen sovittu. Oikeutta viivästyssakkoon ei ole, jos verkonhaltija osoittaa, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota hänen ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää tai voittaa.
4.2.2. Liittyjällä on oikeus korvaukseen vahingosta, jonka hän kärsii verkonhaltijan aiheuttaman viivästyksen vuoksi, jollei verkonhaltija osoita, että viivästys johtuu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä, jota tämän ei kohtuudella voida edellyttää ottaneen huomioon sopimusta tehtäessä ja jonka seurauksia hän ei myöskään kohtuudella olisi voinut välttää tai voittaa. Vahingonkorvauksessa otetaan sitä vähentävänä tekijänä huomioon mahdollisesti maksettavat tai maksetut viivästyssakot. Vahingonkorvaus on kuitenkin enintään liittymismaksun suuruinen, ellei verkonhaltija ole syyllistynyt tahallisuuteen tai törkeään huolimattomuuteen.
4.2.3. Jos viivästys johtuu tahosta, jota verkonhaltija on käyttänyt apunaan sopimuksen täyttämisessä, verkonhaltija vapautuu vahingonkorvausvelvollisuudestaan vain, jos myös mainittu taho olisi edellisen kohdan mukaan vapaa vastuusta.
4.2.4. Liittyjällä on oikeus saada korvaus välillisestä vahingosta vain, jos viivästys aiheutuu verkonhaltijan puolella olevasta törkeästä huolimattomuudesta tai tahallisuudesta.
4.2.5. Välillisenä vahinkona pidetään:
1) ansionmenetystä, joka liittyjälle aiheutuu viivästyksen tai siitä johtuvien toimenpiteiden vuoksi;
2) vahinkoa, joka johtuu muuhun sopimukseen perustuvasta velvoitteesta;
3) käyttöhyödyn olennaista menetystä, josta ei aiheudu suoranaista taloudellista vahinkoa, sekä muuta siihen rinnastettavaa olennaista haittaa; ja
4) muuta samankaltaista vaikeasti ennakoitavaa vahinkoa.
4.2.6. Jos liittyjä ilmoittaa puolellaan olevasta viivästyksestä niin myöhään, että verkonhaltija on jo ehtinyt aloittaa liittämiseen liittyvät työt, liittyjä korvaa verkonhaltijan viivästyksen vuoksi tarpeellisista toimenpiteistä sekä hyödyttömiksi käyneistä tarpeellisista toimenpiteistä aiheutuneet kulut.

4.3. Liittymän ylläpito

4.3.1. Jos liittyjä haluaa pitää liittymissopimuksen voimassa, vaikkei verkkopalvelua koskevaa sopimusta olekaan voimassa, hänen on korvattava verkonhaltijalle liittymän ylläpidosta aiheutuvat kustannukset erillisen sopimuksen perusteella.

4.3.2. Laiminlyömällä liittymän ylläpitoa koskevan sopimuksen tekemisen, liittyjä rikkoo olennaisesti sopimusvelvoitettaan. Sama koskee mainitun sopimuksen mukaisten maksujen olennaista laiminlyöntiä.

4.4. Sopimuksen muuttaminen ja tietojen antaminen

4.4.1. Sopijapuolet voivat yhdessä sopia yksilöllisen liittymissopimuksen muuttamisesta.

4.4.2. Sähkönkäytön tai -tuotannon muuttuessa liittymissopimuksessa määriteltyä liittymän kokoa (tilaustehoa) tai rakennetta voidaan muuttaa. Liittymän koon muuttamisesta tehdään uusi liittymissopimus tai erillinen sopimus, johon sovelletaan näitä liittymisehtoja. Liittyjä maksaa verkonhaltijalle liittymän muutoksen vaikutuksista aiheutuvat kustannukset.

4.4.3. Verkonhaltijalla on oikeus pienentää sovittua liittymän kokoa vastaamaan liittyjän todellista sähkönjakelutarvetta, jos verkonhaltija voi osoittaa, että liittymän tosiasiallinen käyttö poikkeaa vähintään 12 kuukauden ajanjaksolla olennaisesti sovitusta eikä liittyjä ole osoittanut poikkeamiselle perusteltua syytä verkonhaltijan asettamassa kohtuullisessa vähintään yhden kuukauden määräajassa. Ellei liittyjä ole osoittanut poikkeamiselle perusteltua syytä, verkonhaltija lähettää liittyjälle kohdan 4.4.8 mukaisesti ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien liittymän koko muuttuu ja mikä on muutoksen peruste. Muutos saa tulla voimaan aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

4.4.4. Mikäli liittymissopimus on tehty ennen kuin verkonhaltija on ottanut nämä liittymisehdot (SJLE 2026) käyttöönsä ja verkonhaltija on pienentänyt liittymän kokoa kohdan 4.4.3 mukaisesti, liittyjällä on oikeus liittyjän todellisen sähkönjakelutarpeen kasvaessa 36 kuukauden ajan liittymän ensimmäisestä pienentämisestä suurentaa liittymän koko liittymän pienentämistä edeltäneeseen kokoon ilman lisäliittymismaksua.

4.4.5. Liittyjä antaa tiedot muutoksista riittävän ajoissa verkkovaikutusten selvittämiseksi ja mahdollisesti suurjännitteiseen jakeluverkkoon tarvittavien muutosten toteuttamiseksi ja sopii verkonhaltijan kanssa toimenpiteistä ja syntyvien kustannusten korvaamisesta.

4.4.6. Verkonhaltijalla on oikeus muuttaa sopimuksen ehtoja, jos muutos perustuu lainsäädännön muuttumiseen, viranomaisen päätökseen tai järjestelmävastaavan asettamien ehtojen muutokseen, jota verkonhaltija ei ole voinut ottaa lukuun liittymissopimusta tehtäessä.

4.4.7. Verkonhaltijalla on oikeus muuttaa sopimuksen ehtoja, jos muutokseen on erityistä syytä olosuhteiden olennaisen muuttumisen, vanhentuneiden sopimus- tai hinnoittelujärjestelyjen uudistamisen tai energian säästämiseksi tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamisen johdosta.

4.4.8. Verkonhaltijan on lähetettävä liittyjälle ilmoitus siitä, miten ja mistä ajankohdasta lukien sopimuksen ehdot muuttuvat ja mikä on muutoksen peruste.

4.5. Sopimuksen siirto ja päättyminen

4.5.1. Sopijapuolet saavat siirtää välisensä liittymissopimuksen kolmannelle osapuolelle toisen sopijapuolen kirjallisella suostumuksella.

4.5.2. Liittyjä voi irtisanoa sopimuksen päättymään vain, mikäli kyseistä sähkönkäyttö- tai tuotantopaikkaa koskevat sähkönmyyntisopimukset ja sähkön verkkopalvelusta tehdyt erilliset sopimukset eivät ole voimassa.

4.5.3. Verkonhaltija voi purkaa liittymissopimuksen välittömästi, jos:
1) liittyjä on olennaisesti rikkonut liittymissopimukseen perustuvia velvoitteitaan eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu verkonhaltijan kirjallisesti ilmoittamassa kohtuullisessa määräajassa; tai
2) liittyjä asetetaan konkurssiin eikä konkurssipesä sitoudu vähintään ylläpitosopimukseen.

4.5.4. Verkonhaltijalla on kohdassa 4.5.3 mainitun lisäksi oikeus purkaa liittymissopimus, mikäli liittymän rakentamiseen ja käyttöönottoon liittyvät yksilöllisesti sovitut edellytykset eivät täyty eikä sopimusrikkomusta ole oikaistu verkonhaltijan asettamassa kohtuullisessa ajassa. Sopimuksen purkautuessa tämän kohdan mukaisesti liittymismaksua ei palauteta.

4.5.5. Liittyjään ei saa kohdistua lainsäädännön tai viranomaisten asettamia kansainvälisiä pakotteita. Mikäli sopimuksen voimassaolon aikana ilmenee, että liittyjään kohdistuu lainsäädännön tai viranomaisten asettamia kansainvälisiä pakotteita, verkonhaltijalla on harkintansa mukaan ja ilman korvausvelvollisuutta oikeus välittömästi purkaa liittymissopimus. Verkonhaltijalla on lisäksi oikeus vaatia liittyjää korvaamaan sopimuksen purkamisesta verkonhaltijalle aiheutuvat vahingot.

4.5.6. Verkonhaltija palauttaa liittyjälle palautuskelpoisen liittymismaksun.

4.5.6.1. Verkonhaltijalla on oikeus kuitata kuittausta koskevien yleisten säännösten mukaisesti palautettavalla liittymismaksulla liittyjältä olevat erääntyneet saatavansa sekä vähentää palautettavan liittymismaksun määrästä liittymisjohdon ja muiden liittyjien kannalta tarpeettomien sähkölaitteistojen mahdollisesta purkamisesta ja liittyjän verkosta erottamisesta aiheutuneet kustannukset.

4.6. Riitojen ratkaiseminen

4.6.1. Liittymissopimuksesta johtuvat erimielisyydet käsitellään liittymän sijaintipaikan käräjäoikeudessa ensiasteena, jollei toisin ole sovittu.

4.6.2. Liittyjällä on oikeus saattaa tämän liittymissopimuksen tulkinnasta aiheutuneet erimielisyydet energiamarkkinariitalautakunnan käsiteltäväksi.